

COR-NIEUWS

*COR-Nieuws is een tweemaandelijke uitgave van
de Commissie Ouderenzorg Religieuzen van de KNR*

NUMMER 2017-3, JUNI 2017

INHOUD

Inhoud.....	1	Handreiking onafhankelijke cliëntondersteuning Wmo	6
Aan het woord	2	Schrap onderscheid verblijf met en zonder behandeling in Wlz	6
Ouderen op het platteland land	2	Misbruikgevoelig pgb in huidige vorm niet toekomstvast'	7
ZN verkent waarden in de zorg voor meer inzicht en begrip	3	10 stappen naar privacywetgeving	7
Blog: Televisie voor dementerende ouderen	3	NVZD komt met verplichte accreditatie.	8
Anders leren kijken naar dementie door kunstworkshops	4	Zorg verandert, toezicht verandert mee	8
Handreiking - Zo verbindt u palliatieve zorg en dementie	4	Hoe maak je het verschil voor kwetsbare ouderen?.....	9
Portal aanleveren kwaliteitsgegevens vanaf 18 april actief.....	4	Extra duidelijkheid kostenverdeling bij dubbele dekking reis- en zorgverzekering.....	9
Juiste Loket' ook voor zorgverleners	5	Oudhollandse liedjes	10
Zoetermeer verbindt Wmo met Zvw.....	5	Speciale app voor tolkdiensten in de zorg	10
Uitvoering van Wet langdurige zorg kent nog uitdagingen	6	Pastorale column	11
		Agenda.....	12
		Scholingsaanbod medewerkers religieuze instituten	12
		Boeken.....	13
		Reacties en suggesties	14
		Volgende COR-Nieuws.....	14
		Colofon.....	14

AAN HET WOORD

Ooit was de gezondheidszorg een sector die gevoed werd vanuit grote idealen: barmhartigheid en zorg voor de kwetsbaren waren geworteld in een gelovige visie op leven en dood. Waar zijn deze idealen gebleven in een cultuur die in vijftig jaar diepgaand veranderd is? Volgens het CBS bezoekt nog maar 16 procent van de mensen die zich gelovig noemt geregeld een religieuze viering. Volgens het onderzoek 'God in Nederland' gelooft nog slechts 14% in een persoonlijke God. Is met deze veranderingen in de samenleving ook de ziel en inspiratie uit de zorg verdwenen? Wie de kranten leest, zou soms denken van wel. Veel in onze huidige wereld is verzakelijkt en op een andere leest geschoeid geraakt. De wereld van nu verwacht alle heil op het zichtbare en meetbare, zo lijkt het wel. Voor woorden als bezieling, inspiratie en zingeving lijkt weinig plaats te zijn in het zorgbedrijf anno nu. En toch geloof ik dat we hier eerder met een gedaanteverandering dan met het verdwijnen van zingeving te maken hebben. Zo zijn veel mensen met een gezonde, bewuste en verantwoordelijke leefstijl bezig, waardoor hun lichaam gezond blijft en de aarde ook na hun eigen generatie nog bewoonbaar is. Binnen de gezondheidszorg is een trend om gezondheid breder op te vatten dan alleen het medische: ook het leven als zinvol ervaren hoort daarbij. Internationaal is er een brede beweging die benadrukt dat artsen en verpleegkundigen ook oog moeten hebben voor de levensbeschouwing en zingeving van patiënten. Vanuit de psychologie en psychiatrie zijn modellen ontwikkeld die mensen helpt hun leven als waardig te beleven. Wanneer nieuwe ziekenhuizen gebouwd worden is men zich meer dan vroeger bewust dat de vormgeving van gebouwen een helend effect op mensen kan hebben. En de afgelopen jaren zijn er in de ethiek vele methoden van moreel beraad ontwikkeld, waardoor zorgverleners met elkaar stil kunnen staan bij de grote

levensvragen die opgeroepen worden door hun werk.

Ik ben er van overtuigd dat de zingeving en inspiratie niet weg zijn uit de zorg, maar in de huidige tijd in een nieuwe gedaante aanwezig zijn. Helemaal vanzelf gaat dat niet. Er zijn steeds weer mensen nodig die de dimensie van zingeving en ethiek onder de aandacht brengen van drukke zorgverleners. Ik draag daar graag mijn steentje aan bij, liefst samen met zorgverleners die geïnspireerd zijn vanuit hun dagelijks werk. Want daar ontstaat de bezieling en inspiratie: in het contact met andere mensen.

Carlo Leget

OUDEREN OP HET PLATTELAND

Ouderen in kleine kernen zijn door een combinatie van factoren extra kwetsbaar voor vereenzaming en verwaarlozing. Dit staat haaks op het beeld van het dorp als een plek waar sociale ondersteuning en informele zorg van oudsher goed gedijen. Eén en ander komt naar voren uit een themanummer van het tijdschrift over ouder worden en samenleving Geron. De belangrijkste oorzaak voor de problemen waar ouderen op het platteland tegenaan lopen is demografisch. Jonge, actieve bewoners trekken weg, terwijl het aantal ouderen zowel in absolute als relatieve zin groeit. Waar het aandeel 60-plussers in de vier grote steden uitkomt op ruim 17 procent, is dit percentage in de kleinste gemeenten dubbel zo hoog. Het aantal 80-plussers is in kleine gemeenten met 8 tot 10 procent bijna twee keer hoger dan het landelijke gemiddelde. "Dorpen vergrijzen en steeds meer Nederlandse dorpen hebben te maken met bevolkingsdaling", constateert sociaal geograaf Frans Thissen. "In krimpende dorpen is de vergrijzing nog sterker. Omdat ouderen tegenwoordig langer thuis blijven wonen (ageing in place) zal het aandeel ouderen juist in kleine dorpen sterk toenemen." Om het platteland "vergrijzingsbestendig" te maken zijn volgens Geron "vitale coalities" nodig, oftewel dynamische,

innoverende coalities van burgers onderling, van burgers en organisaties, of coalities waarin de overheid partij is. Vermeij wijst in dit verband op het belang van bemiddeling. "Of het nu iemand van de gemeente is, een welzijnsorganisatie of iemand vanuit het eigen netwerk, de inmenging van een derde kan helpen de sociale barrières te beslechten tussen degene die hulp nodig heeft en degene die best wil helpen." Lees meer over ouderen op het platteland land in het Geron, maart 2017.

Meer informatie: www.skipr.nl

ZN VERKENT WAARDEN IN DE ZORG VOOR MEER INZICHT EN BEGRIP

"Op grond van een gesprek over waarden kun je vertrouwen winnen en verbinden. Dat is een stuk moeilijker op basis van standpunten." ZN-voorzitter André Rouvoet vat daarmee bondig samen waarom ZN een zogenoemde waardenkaart voor de zorg heeft gemaakt in samenwerking met De Argumentenfabriek. De Waardenkaart Zorg bevat alle waarden die van belang zijn in de zorg binnen de negen waardenclusters: vrijheid, rechtvaardigheid, puurheid, loyaliteit, hiërarchie, empathie, continuïteit, kwaliteit en nut. Voor het opstellen van de kaart heeft ZN bijna tweehonderd mensen geraadpleegd, variërend van zorgprofessionals en wetenschappers tot bestuurders en zelfs kinderen. Met deze Waardenkaart is het mogelijk om van verschillende personen of actoren de waarden in beeld te brengen. Dit inzicht in elkaars waarden vergroot de onderlinge verbondenheid, helpt om elkaars drijfveren te begrijpen en maakt het mogelijk om te komen tot weloverwogen besluitvorming en beter beleid.

Binnenkort verschijnt de Waardenkaart Zorg op de website: www.zowerktdezorg.nl

BLOG: TELEVISIE VOOR DEMENTERENDE OUDEREN

Na een flinke speurtocht blijkt er voor mijn dementerende oma weinig op de televisie te zijn. Jammer, want het zou mijn oma een moment van rust geven op de momenten van de dag dat ze zich niet amuseert met puzzelen of haken. Heel erg jammer omdat we hier een kans missen om mijn oma op geestelijk, en misschien ook wel lichamelijk, vlak meer te stimuleren. Waarom stellen we, met het grote (groeiende) aantal dementerenden in gedachten, niet één kanaal beschikbaar waar we de dementerende ouderen wél tegemoet komen? En laten we dan vooral stilstaan bij hoe we deze doelgroep zouden kunnen activeren én entertainen. Want ik geloof dat deze twee dingen hand in hand gaan. Als mijn oma namelijk lacht, vergeet ze even alle andere zorgen waar ze zich, misschien een minuut eerder, ontzettend druk over maakte. Het geeft hierdoor een moment van rust en humor en dit werkt meer genezend dan een appel.

Ike Schagen
Bestuurswetenschapper en mantelzorgster

www.kbo-brabant.nl

ANDERS LEREN KIJKEN NAAR DEMENTIE DOOR KUNSTWORKSHOPS

Een verwarde blik, onsamenhangende woorden, plotselinge boosheid, de weg kwijt zijn, een ander mens worden... zomaar een paar associaties die naar boven kunnen komen wanneer we aan mensen denken die leven met dementie. Wat als deze beelden maar een klein deel van het verhaal van deze groep ouderen vertellen? Op twee locaties in Maastricht ging prof. dr. Aagje Swinnen, tegenwoordig aan de UvH verbonden als bijzonder Socrates hoogleraar International Humanism and the Art of Living, een bijzonder project aan samen met de bewoners van deze ouderenzorgorganisaties. Zij onderzocht daar de mogelijke betekenis van verschillende kunstworkshops voor mensen met dementie binnen de context van de instellingen waar zij verblijven. Deze kunstworkshops hebben niet (zoals veel andere kunstworkshops) als primaire doel om deze ouderen kunst te laten maken of om te reminisceren, maar om een beroep te doen op hun beeldingskracht en hen te erkennen voor wie zij als mens zijn. En daarmee blijkt ook het stereotiepe beeld over mensen met dementie uitgedaagd te worden.

Lees op www.zorgethiek.nu

HANDREIKING - ZO VERBINDT U PALLIATIEVE ZORG EN DEMENTIE

Onrust, gevoelens van angst en afhankelijkheid zijn sleutelwoorden van dementie. Daarom is de palliatieve zorg voor mensen met dementie anders dan bijvoorbeeld voor mensen met kanker. Mensen met dementie hebben andere zorgvragen. Deze handreiking is voor projectleiders die in hun regio aan de slag willen met palliatieve zorg voor mensen met dementie. U leest hoe u de palliatieve zorg voor mensen met dementie kunt verbeteren door verbinding te leggen tussen 2 zorgketens.

In Nederland zijn ruim 70 netwerken palliatieve zorg en meer dan 85 ketens dementiezorg. De laatste jaren is er meer aandacht voor palliatieve zorg bij dementie. De palliatieve netwerken en dementienetwerken in verschillende regio's zoeken elkaar steeds meer op voor het leggen van de verbinding. Ook u kunt hiermee aan de slag. De handreiking helpt u hierbij.

Vind op: www.vilans.nl

PORTAL AANLEVEREN KWALITEITSGEGEVENS VANAF 18 APRIL ACTIEF

Begin april ontvingen alle zorgorganisaties die verpleeghuiszorg bieden een brief van Zorginstituut Nederland betreffende het aanleveren van de kwaliteitsgegevens over verslagjaar 2016. De aanlevering is verplicht. Zorgaanbieders die uitsluitend extramurale Wlz-zorg aan individuele cliënten thuis bieden, worden op een later moment bevraagd. Deze uitvraag heeft ook een verplicht karakter. Met betrekking tot de functie wijkverpleging (Zvw) vindt eind van het jaar een verplichte uitvraag plaats aan de hand van de drie afgesproken kwaliteitsindicatoren.

Meer op: www.actiz.nl

JUISTE LOKET' OOK VOOR ZORGVERLENERS

Het meld- en informatiepunt 'Juiste Loket' is er voor mensen met zorg en/of ondersteuning die vallen onder de Jeugdwet/Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)/ Zorgverzekeringswet (Zvw) of de Wet langdurige zorg (Wlz). Ook stelt het 'Juiste loket' haar diensten beschikbaar aan mensen die nog geen zorg/ondersteuning hebben, maar deze willen aanvragen. Vanaf 1 april 2017 wordt het 'Juiste Loket' uitgebreid. De Helpdesk Zorgaanbieders is overgegaan naar het Juiste Loket. Zorgverleners en zorgaanbieders die na de veranderingen in de zorg vragen hebben over de Jeugdwet, Wmo, Zvw of Wlz kunnen zich vanaf 1 april 2017 ook wenden tot het 'Juiste Loket'. Daarnaast kunnen mensen er ook terecht voor vragen over de organisatie en financiering van palliatieve zorg. De medewerker van het 'Juiste Loket' kan u bijvoorbeeld vertellen welke instantie verantwoordelijk is voor welke vorm van palliatieve zorg en hoe deze zorg wordt bekostigd. Ook kunt u knelpunten in de palliatieve zorg melden. Het Juiste Loket wordt bemenst door Per Saldo (vereniging voor mensen met een persoonsgebonden budget) en Ieder(in) (koepelorganisaties voor mensen met een beperking of chronische ziekte) en mogelijk gemaakt door het ministerie van VWS. Hierbij werken Per Saldo en Ieder(in) samen met het ministerie van VWS. Voor meer informatie kijk op de pagina Meldpunt Juiste Loket

Bron: <https://www.pgb.nl/nieuws/juiste-loket-ook-zorgverleners/>

ZOETERMEER VERBINDT WMO MET ZVW

Professionals moeten vooral kunnen doen wat nodig is vanuit het perspectief van de cliënt. Regels moeten hen niet beperken. Met dat uitgangspunt is de gemeente Zoetermeer aan de slag met het project Verzorgd Thuis. Een vernieuwende aanpak als het gaat om hulp aan huis die de Wmo en de zorgverzekeringswet (Zvw) met elkaar verbindt.

Samen met de zorgverzekeraars CZ en Menzis en zorgorganisatie Vierstroom startte Zoetermeer in 2016 met Verzorgd Thuis. Het project combineert huishoudelijke hulp, begeleiding en eenvoudige persoonlijke verzorging. Het vernieuwende: er komt één medewerker bij de mensen thuis die op alle drie de gebieden de benodigde ondersteuning biedt. Van helpen met douchen tot schoonmaken en een maaltijd klaarmaken. Het perspectief van de cliënt staat centraal en het blijkt mogelijk om de verschillende werkzaamheden in een logische volgorde en efficiënter te plannen. Het ondersteuningsplan wordt samen met de cliënt gemaakt.

Integraal werken: een kwestie van durven te sturen.

Lees het op: www.movisie.nl

UITVOERING VAN WET LANGDURIGE ZORG KENT NOG UITDAGINGEN

Samen met KPMG onderzochten we wat de ervaringen van zorgprofessionals, cliënten, mantelzorgers en zorgmanagers zijn met de uitvoering van de Wet langdurige zorg (Wlz) binnen de sectoren Verpleging en Verzorging (V&V) en de Gehandicaptenzorg (GHZ). De resultaten zijn gebundeld in de Wlz evaluatie. Zorgorganisaties besteden sinds de invoering van de Wlz meer aandacht aan eigen regie en zeggenschap voor de cliënt, bijvoorbeeld in de zorgplanbespreking en door onafhankelijke cliëntondersteuning. Ook zorgprofessionals hechten veel waarde aan de zorgplanbespreking. Het is een moment om stil te staan bij de wensen van de cliënt. Maar in de praktijk worden de instrumenten niet optimaal gebruikt. Het zorgplan blijkt niet altijd toegankelijk en leesbaar volgens cliënten en mantelzorgers.

En het merendeel van de zorgprofessionals, cliënten en mantelzorgers weet niet wat de onafhankelijke cliëntondersteuning inhoudt.

Cliënten hechten minder waarde aan de instrumenten. Zij willen vooral een zinvolle dag invulling, een prettige woonomgeving en het leren en behouden van vaardigheden. Dat vergroot hun gevoel van eigenwaarde, van meedoen in de maatschappij en het contact met anderen.

Lees de Wlz evaluatie op: www.vilans.nl

HANDREIKING ONAFHANKELIJKE CLIËNTONDERSTEUNING WMO

Volgens de Wmo moet een gemeente onafhankelijke cliëntondersteuning bieden. De invoering van cliëntondersteuning blijkt in de praktijk complex, inwoners maken er nog relatief weinig gebruik van. Daarom hebben de VNG en Movisie een handreiking opgesteld.

De handreiking biedt concrete handvaten om professionele en informele cliëntondersteuning optimaal in te zetten.

Aan de orde komen:

- het belang van cliëntondersteuning en de wettelijke opdracht aan gemeenten
- toegankelijkheid en diversiteit
- het betrekken van inwoners en professionals bij de inrichting
- de raakvlakken van cliëntondersteuning met andere vormen van ondersteuning
- het borgen van de onafhankelijkheid sturen op kwaliteit
- contractering, bekostiging en verantwoording

De handreiking sluit af met tips om de bekendheid en vindbaarheid van de cliëntondersteuning te vergroten

Te vinden op: www.actiz.nl

SCHRAP ONDERSCHIED VERBLIJF MET EN ZONDER BEHANDELING IN WLZ

Al sinds de invoering van de financiering van zorgzwaartepakketten (ZZP's) binnen de voormalige AWBZ (nu Wet langdurige zorg) pleit Ad Romme ervoor het onderscheid tussen plaatsen verblijf met behandeling en zonder behandeling voor de hogere ZZP's te laten vervallen. Met de invoering van de Wlz worden de lagere ZZP's niet meer geïndiceerd, waardoor mijn pleidooi nog sterker wordt. Binnen de hogere ZZP's zit behandeling namelijk standaard in de indicatie. Of de cliënt de indicatie kan verzilveren is echter nu afhankelijk van de plaats waarop de cliënt woont of verblijft.

10 STAPPEN NAAR PRIVACYWETGEVING

Indien de cliënt verblijft of woont op een plaats inclusief behandeling dan kan hij de indicatie behandeling verzilveren; verblijft of woont de cliënt op een plaats zonder behandeling dan is hij doorgaans aangewezen voor de behandeling op de zorgverzekeringswet.

Vanaf 2017 is er weliswaar de mogelijkheid gecreëerd om bovenop een plaats exclusief behandeling extramurale behandeling te declareren, maar de zorgkantoren gaan doorgaans terughoudend met deze mogelijkheid om en deze mogelijkheid biedt ook lang niet in alle gevallen uitkomst en is ook afhankelijk van het beschikbaar regiobudget van het zorgkantoor.

Te vinden op: www.skopr.nl

MISBRUIKGEVOELIG PGB IN HUIDIGE VORM NIET TOEKOMSTVAST'

Het persoonsgebonden budget (pgb) is in zijn huidige vorm te fraudegevoelig en daarmee niet houdbaar. Dat stelt Norbert Hoogers, divisievoorzitter zorg en gezondheid van Zilveren Kruis. Volgens Hoogers is er bij een vijfde van de 12.000 pgb's die via Zilveren Kruis worden uitbetaald een vermoeden van onrechtmatigheid.

Dan kan het gaan om regelrechte fraude, maar ook om problemen met administratie of oneigenlijk gebruik van pgb. "Het is geen sinecure om als budgethouder verantwoordelijkheid te nemen voor kwaliteit en administratie", stelt Hoogers. "Dat gaat geregeld fout."

Bovendien ziet Hoogers bij pgb-houders die informele zorg van een naaste krijgen een "ongezonde, ongemakkelijke afhankelijkheid" optreden, waarbij het hele huishouden draait op inkomsten uit het pgb. "Er zijn best veel situaties waar mensen economisch afhankelijk worden van het pgb, maar het pgb is geen sociaal vangnet.

Bron: www.skopr.nl

Over een jaar moet elke organisatie voldoen aan de nieuwe Europese privacywetgeving. Boetes voor overtredingen kunnen oplopen tot twintig miljoen euro of 4 procent van de wereldwijde jaaromzet. De Autoriteit Persoonsgegevens heeft een tienstappenplan opgesteld ter voorbereiding op de nieuwe regels. De Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) gaat in op 25 mei 2018 en geldt voor de hele Europese Unie. In Nederland vervangt de AVG de huidige Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Om op tijd voorbereid te zijn op de implementatie van de Europese privacywetgeving, adviseert de AP organisaties om tien stappen te doorlopen. Stap 1 is volgens de AP zorgen voor bewustwording in de organisatie. Wat houden de nieuwe regels in? En wat betekenen deze regels voor menskracht en middelen?

Lees op: www.pwnet.nl

NVZD KOMT MET VERPLICHTE ACCREDITATIE

Accreditatie wordt een verplichte vereiste voor lidmaatschap van de NVZD. Dit heeft de beroepsvereniging voor bestuurders in de zorg op donderdag 13 april bekendgemaakt. Een georganiseerde beroepsgroep staat voor haar eigen kwaliteit en bouwt aan vertrouwen van de buitenwereld, aldus NVZD-voorzitter Paul van der Heijden in een persbericht. "Hierbij past dat leden van de beroepsgroep zich langs de lat van de beroepsnormen laten leggen. En dat de beroepsgroep consequenties verbindt aan het niet-voldoen aan de beroepsnormen." Vorig jaar liet Thom de Graaf, voorzitter van de accreditatiecommissie van de NVZD, nog weten geen voorstander te zijn van een verplichte accreditatie voor zorgbestuurders. Hij reageerde hiermee op een pleidooi van minister Schippers van Volksgezondheid voor een verplicht accreditatietraject. "Ik hoop dat de minister zo verstandig is om de druk er niet al te hoog op te leggen. Want als Den Haag dit verplicht gaat stellen, dan wordt het een formeel momentje, waarbij de bestuurder z'n toetsje moet halen", zei oud-minister De Graaf toen in Lucide. NVZD begon in 2013 met het accreditatietraject, waarmee de NVZD wil bijdragen aan de kwaliteit en legitimiteit van het zorgbestuur in Nederland. Sinds 2017 is er een openbaar online register, waarin alle geaccrediteerde bestuurders zijn terug te vinden. Tijdens het accreditatieproces voeren onafhankelijke auditoren gesprekken met de zorgbestuurder en toetsen hen aan de norm: werkt de bestuurder actief aan vak-ontwikkeling en beschikt hij of zij over zelfreflectie vermogen? Het advies van de auditoren wordt voorgelegd aan de accreditatiecommissie, die in overleg bepaalt of de accreditatie aan een bestuurder wordt toegekend, of niet. Huidige leden krijgen tot 1 januari 2020 de tijd om aan het nieuwe lidmaatschaps criterium te voldoen.

Bron: www.skijpr.nl

ZORG VERANDERT, TOEZICHT VERANDERT MEE

Waar kijkt de inspectie naar bij zorg voor mensen die niet thuis wonen? De zorg voor mensen die niet meer thuis kunnen wonen is steeds meer maatwerk. Goede zorg is niet alleen veilig, maar ook gericht op de wensen en behoeften van bewoners. Daarom kijkt de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) tijdens bezoeken vooral of de zorg naast veilig ook goed en persoonsgericht is: startpunt van de zorg is de wens van de cliënt. Die ontwikkeling is al enkele jaren bezig en nu vastgelegd in een nieuw toetsingskader. Daarin staat waar een inspecteur onder andere naar kijkt tijdens een inspectiebezoek. De inspectie start met het nieuwe toetsingskader bij het toezicht in de gehandicaptenzorg en ouderenzorg. Tijdens een bezoekdag zijn de inspecteurs veel aanwezig op verschillende afdelingen en in huiskamers. Daar observeren ze cliënten en medewerkers. Zo krijgen de inspecteurs een beeld van hoe men daar leeft en werkt. Ze kijken bijvoorbeeld hoe medewerkers cliënten aanspreken en hoe het contact tussen cliënten en medewerkers is. Ook kijken de inspecteurs waarom bijvoorbeeld vrijheidsbepalende maatregelen worden ingezet. Daarnaast praten inspecteurs met bewoners en hun vertegenwoordigers, medewerkers, behandelaren en de cliëntenraad. Ook bekijken ze cliëntdossiers. Als dat kan, zijn inspecteurs ook aanwezig bij een overleg of een overdracht tussen twee diensten.

Lees op: www.actiz.nl

HOE MAAK JE HET VERSCHIL VOOR KWETSBARE OUDEREN?

Door de toename van medische mogelijkheden worden we steeds ouder en in de laatste levensfase komt ouderdom meestal met gebreken. Deze gebreken kunnen mensen kwetsbaar maken. Hoe kunnen we vanuit de zorg het beste met die kwetsbaarheid omgaan?

Met deze verwachte groei van het aantal ouderen stijgt tegelijkertijd de verwachte toename van het aantal mensen met chronische aandoeningen. Deze aandoeningen leiden tot een verhoogde kans op functieverlies en daarmee ook tot een toename van de zorgvraag.

Veel ouderen krijgen te maken met Multimorbiditeit (2 of meer chronische ziekten) en ongeveer een derde krijgt functieproblematiek. Dat gaat vaak samen met beperkingen in het dagelijks functioneren, verlies van zelfredzaamheid, autonomie en een toenemende behoefte aan professionele zorg en ondersteuning. De verwachting is dat deze groeiende groep kwetsbare ouderen steeds meer gebruik zal maken van gezondheidszorgvoorzieningen.

Uit het Nationaal Programma Ouderenzorg (NPO) van ZonMw blijkt dat sinds het onderzoek van Schuurmans (2011) en Van Bodegom (2011) de opleidingen van artsen (basis en medisch specialisten), hbo-verpleegkundigen, mbo-verpleegkundigen en mbo verzorgenden ernstig tekortschieten op het gebied van kwetsbare ouderen, zowel in het verpleeghuis als in de wijkverpleegkundige zorg en in de huisartsenpraktijken. Een flinke kwaliteitsslag in de professionele kennis voor de zorg van kwetsbare ouderen is dus van groot belang. In aansluiting op deze behoefte aan verandering bij zorgprofessionals heeft Avans+ het opleidingstraject Ouderenzorg in de 1e lijn ontwikkeld, specifiek gericht op de zorg voor kwetsbare ouderen.

Meer informatie: www.avansplus.nl

EXTRA DUIDELIJKHEID KOSTENVERDELING BIJ DUBBELE DEKKING REIS- EN ZORGVERZEKERING

Soms hebben verzekerden met een reis- en een zorgverzekering een dubbele dekking voor kosten bij ziekte in het buitenland, zoals ziekenvervoer en repatriëring. Onlangs hebben zorg- en reisverzekeraars hun afspraken voor het afwickelen van de dubbele dekking herzien en verlengd.

Nagenoeg alle zorg- en ziektekostenverzekeraars, samen goed voor een marktaandeel van ruim 85 procent, doen mee met het convenant. Verzekeraars gaan onder meer in gesprek met alarmcentrales, die ze inschakelen om verzekerden in het buitenland bij te staan. De gesprekken hebben als doel uit te leggen welke rol de alarmcentrales hebben om de afspraken in het convenant zo goed mogelijk voor de consument uit te voeren. In het nieuwste Convenant samenloop reisverzekeringen/zorgverzekeringen zijn ook de bestaande afspraken nog wat duidelijker verwoord.

Verzekerden kunnen als gevolg van de hernieuwde afspraken weer tot eind 2019 vertrouwen op hulp ter plaatse en dekking van hun kosten, als zij in problemen komen in het buitenland. Dubbele dekking lijkt misschien fijn als dubbele zekerheid. Maar in het verleden mondde dubbele dekking al te vaak uit in een vervelende juridische strijd over het hoofd van de verzekerde. Daarbij probeerden de verzekeraars de kosten op elkaar te verhalen. Ook werden de polisvoorwaarden steeds ingewikkelder, om maar de aansprakelijkheid bij de andere verzekeraar te kunnen neerleggen.

Meer informatie: www.zn.nl

OUDHOLLANDSE LIEDJES

Wout Huizing, stafmedewerker van Reliëf, zingt al jaren in een kamerkoor dat regelmatig zingt in verzorgings- en verpleeghuizen. Dankzij subsidie kan het koor vier keer per jaar in een instelling optreden. In het repertoire ligt het accent op oude kerkmuziek en in de kersttijd worden veel Engelse Carols gezongen. Daarnaast brengt het koor ook volksliedjes uit vele landen en makkelijk in het gehoor liggende madrigalen ten gehore en voor de afwisseling in het programma worden ouderen uitgenodigd om samen met het koor Oudhollandse liedjes te zingen. "In naam van Oranje, doe open de poort" en "Op de grote stille heide..."

De reacties zijn vrijwel altijd positief. Onlangs deed zich echter een ethisch dilemma voor...

Dien je de activiteiten altijd aan te passen aan de diverse groep?

Kijk op: www.zorgethiek.nu

SPECIALE APP VOOR TOLKDIENSTEN IN DE ZORG

Het Tolk- en Vertaalcentrum Nederland (TVcN) lanceert de TolktelefoonApp, speciaal voor de zorgsector. Hiermee kan voor anderstalige patiënten snel en eenvoudig een tolk worden ingeschakeld en wordt de communicatie tussen zorgverlener en patiënt gemakkelijker. De app is kosteloos beschikbaar voor alle zorgverleners in Nederland, waardoor zij – van ambulante zorg tot het ziekenhuis – letterlijk zeven dagen per week en 24 uur per dag een tolk 'op zak' hebben; binnen zestig seconden is de juiste tolk in de gewenste taal beschikbaar. Om eventuele belemmeringen voor het inzetten van professionele tolken weg te nemen is het van belang om tolkvoorzieningen toegankelijker te maken, benadrukte NIVEL in het onderzoek. Vroman: 'Door de laagdrempeligheid van een app wordt het inzetten van een tolk gemakkelijker dan ooit.' Na het downloaden van de TolktelefoonApp is het mogelijk om binnen 60 seconden de juist tolk voor elke gewenste taal aan de lijn te krijgen, 24 uur per dag, 7 dagen per week. De TolktelefoonApp heeft geen bijkomende kosten en is eenvoudig beschikbaar voor alle zorgverleners in Nederland. De app is beschikbaar voor smartphone en tablet en beschikbaar voor Android, iOS en Windows.

Zie ook: www.zorgvisie.nl

PASTORALE COLOMN

MARIA MOEDER VAN MENSEN

De maand mei is voorbij. Voor velen, misschien ook voor u is dit de Mariamaand. Maria wordt letterlijk en figuurlijk extra in de bloemetjes gezet. Mensen trekken naar Den Bosch, naar Handel, naar Meerveldhoven en vele andere plaatsen in ons land. Bij de beeltenis van Maria worden duizende kaarsjes aangemaakt. Elk kaarsje vertelt over iets wat de bezoeker bezig houdt en wat men wil delen met Maria. In een aantal gevallen vertrouwen we onze diepste verlangens, vragen, angsten en zorgen eerder toe aan Maria dan aan onze mensen in onze eigen omgeving. In het Catharijne Convent in Utrecht is op dit moment een grote tentoonstelling over Maria. Je ziet daar de plaats van Maria, de plaats van de oermoeder, door de eeuwen heen. Al duizende jaren vóór Maria bestaat er een oer-verlangen terug naar de veilige beschutting van de baarmoeder en we noemen onze aarde niet voor niets 'Moedertje Aarde'. Ons leven en ons bestaan is afhankelijk van deze aarde. In de oudheid waren er al bijzonder plaatsen waar mensen eer brachten aan vruchtbaarheidsgodinnen, waar bomen vereerd werden als heilige bomen. In veel gevallen ligt daar de oorsprong van een Mariabedevaartplaats. Het christendom heeft in veel gevallen Maria verbonden met de heilige eik, de grote lindeboom of een geneeskrachtige bron. In het vroege christendom neemt Maria heel snel de plaats in van de oermoeder. Naast de vier evangeliën waar Maria maar een bescheiden krijgt, is in andere, niet officiële evangeliëverhalen, veel meer ruimte voor Maria. Maria de moeder van de kerk, Maria die de eerste kerk leidt, Maria die de apostelen voorgaat, Maria die ten hemel wordt opgenomen. Maar ook Maria als kind, getrouwd met Jozef, moeder van Jezus, maar ook hertrouwd en moeder van nog meer kinderen.

Schilders en beeldhouwers hebben door de eeuwen heen dankbaar gebruik gemaakt van deze verhalen. In het Catharijne Convent wordt aan de hand van een mooie en uitgebreide expositie het hele verhaal van Maria door de eeuwen heen en het oer-menselijke gevoel van het zoeken naar bescherming in de schoot verteld. Beslist een aanrader. Je kunt er t/m 20 augustus terecht. Een mooie dagbestemming in je vakantie. Allen die de komende maanden op pad gaan, even rusten bij een Mariakapelletje, in een oude kathedraal een kaarsje opsteken bij het beeld van Maria, weet dat je in een groot gezelschap verkeerd en dat je staat in een eeuwenoude traditie van een diep menselijk religieus gevoel. Moge Maria ons en alles wat ons dierbaar is beschermen en bewaren.

Antoon van der Steen, em. pastor

AGENDA

WORKSHOP: 'LEVENSKUNST TOT STERVENSKUNST'

In het sterven kunnen mensen worstelen met vragen rond vasthouden en loslaten. Of bijvoorbeeld, geloven en weten. Welke vaardigheid en houding van de vrijwilliger of zorgprofessional zijn hierbij heilzaam? De introductieworkshop 'Levenskunst tot stervenskunst' zoekt in op de laatste levensfase. Hoe kun je stervenden en/of naasten steunen? Ook in praktische zin.

Tijdens de workshop krijg je inzicht hoe levensvragen en zingeving een rol spelen tijdens het leven en sterven. Je maakt kennis met verschillende handvatten waarmee je stervenden en hun naasten kan ondersteunen. Specifiek aandacht is er voor het model van Carlo Leget. Een model rond 5 spanningsgebieden die zowel kunnen spelen bij leven als bij sterven. Dinsdag 20 juni 2017, 13.00 tot 16.00. Woerden (Houttuinlaan 5) De workshop is bedoeld voor mensen - professionals, vrijwilligers, naasten - die concreet te maken hebben met stervenden en hun naasten. Kosten 100 euro (professionals) of 70 euro (vrijwilligers).

Kijk voor meer informatie en aanmelden op www.relief.nl

CONGRES DE ZORG BRANDVEILIG

Op maandag 26 juni 2017 organiseert De Zorg Brandveilig een bijzonder congres over risicogestuurde brandveiligheid in de zorg. In vijf parallelsessies en een expertronde met exposanten komen alle facetten van een risicogestuurde aanpak aan bod. Iedereen die werkzaam is in de zorg kan zich nu gratis aanmelden voor deze unieke dag.

Zoek op: www.dezorgbrandveilig.nl

SCHOLINGSAANBOD MEDEWERKERS RELIGIEUZE INSTITUTEN

In het COR -nieuws van april 2017 is de interesse gepeild voor een tweetal scholingen voor medewerkers van religieuze instituten.

Dat zijn ten eerste het omgaan met oudere religieuzen met beperkingen en ten tweede religieus leven wat is dat?

Daarop zijn meerdere reacties gekomen. Dit heeft tot nu toe geleid tot een aantal scholingen op het gebied van omgaan met ouder wordende religieuzen op locatie. Momenteel zijn we bezig een scholingsaanbod voor verschillende groepen medewerkers te ontwikkelen. De scholingen gaan in 2018 van start en zullen plaatsvinden in het kloosterhotel ZIN te Vught.

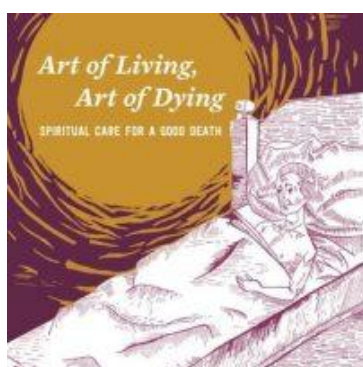
Zodra er meer bekend is, berichten wij u. Mocht u nog vragen hebben dan kunt u contact opnemen met Karin Bos, stafmedewerker Zorg KNR, telefonisch: 073 6921321 of per e-mail: k.bos@knr.nl

BOEKEN

ART OF LIVING, ART OF DYING

In april 2017 verscheen een nieuw boek van Carlo Leget, *Art of Living, Art of Dying. Spiritual Care for a Good Death*, uitgegeven door Jessica Kingsley Publishers in London/Philadelphia. *Zorgethiek.nu* sprak met de auteur. Een nieuw boek over spirituele zorg, hoe is dit zo gekomen.

Lees op www.zorgethiek.nl

VERHALENBUNDEL 'EEN PIL TEGEN ROEPEN'

In de ouderenzorg worden psychofarmaca nog te vaak en te gemakkelijk voorgeschreven bij onbegrepen gedrag. Dat moet en kan anders. Om op te roepen tot actie schreven Vilans adviseurs Jeroen Schumacher en Anne-Mieke den Ouden het boekje 'Een pil tegen roepen' met praktijkverhalen, feiten en fabels rond psychofarmaca.

Het boekje staat vol met alledaagse verhalen over onbegrepen gedrag bij ouderen en mensen met een beperking. Je leest hoe hun verzorgenden, artsen, persoonlijk begeleiders en psychologen - vaak met een simpele ingeving - dat gedrag proberen te begrijpen en zo het verschil voor hen maken.

Vind op: www.zorgvoorbeter.nl

BOEK 'MIJN WAARDEVOLLE ZORGMOMENTEN'

Een werkboek met 17 inspirerende zorgverhalen uit de praktijk, reflectievragen en maar liefst 22 schrijfp opdrachten.

Waarom werk jij in de zorg en wat inspireert jou om voor anderen te zorgen? Het werkboek 'Mijn waardevolle zorgmomenten' zet je aan het denken over wat voor jou van belang is.

Met schrijfp opdrachten van Coby Kremer en bijdragen van Leo Fijen, Carlo Leget, Marije Stegenga, Frits Mertens, Tim van Iersel, zuster Maria de Groot en Marije Vermaas. Inclusief de dertien beste verhalen van de Reliëf Verhalenwedstrijd. Een uniek cadeau voor bijvoorbeeld, dag van de mantelzorg (10 november 2017) of voor in een kerstpakket.

Het boek kost €9,90 per stuk (exclusief verzendkosten). Bij afname van minstens 30 exemplaren ontvang je 10% korting en 20% korting vanaf 100 exemplaren.

Meer informatie of bestellen, mail naar: info@relief.nl

PALLIUM

Multidisciplinair tijdschrift over palliatieve zorg. Pallium volgt de medische en verpleegkundige ontwikkelingen op het gebied van palliatieve zorg. Daarbij is de praktijk de belangrijkste leidraad. Hoewel de ontwikkelingen in Nederland en Vlaanderen vooral betrekking hebben op de zorg voor stervenden, streeft de redactie ernaar een breder spectrum van palliatieve zorgverlening te beschrijven. Pallium is bestemd voor huisartsen, verpleeghuisartsen en verpleegkundigen, maar heeft ook aan medisch specialisten, maatschappelijk werkers, vrijwilligers, paramedici en psychologen veel te bieden.

REACTIES EN SUGGESTIES

U kunt uw zorginstelling voor religieuzen profileren in het COR-Nieuws in onze rubriek "Zicht op Zorg". Ook nieuws uit uw organisatie, zoals een fusie, verhuizing, opening of een nieuwe directie kan via ons bekend gemaakt worden in de wereld van religieuzen en zorg. Mail uw berichten naar: cor@knr.nl. U kunt de COR telefonisch bereiken via het secretariaat van de KNR, telefoon: 073-6921321.

VOLGENDE COR-NIEUWS

Het volgende COR-Nieuws wordt begin september 2017 verzonden. De deadline voor de volgende editie is 18 augustus 2017.

COLOFOON

Het COR-Nieuws is een tweemaandelijks nieuwsbrief van de KNR op het gebied van ouderenzorg aan religieuzen. Deze nieuwsbrief wordt kosteloos toegestuurd aan voormalige leden van de VOR (Vereniging Ouderenzorg Religieuzen), aan religieuze instituten en aan belangstellenden die actief zijn op het gebied van ouderenzorg aan religieuzen. U kunt u aanmelden via cor@knr.nl. of schriftelijk via het adres van de KNR: COR, Postbus 111, 5201 AC 's-Hertogenbosch.

Het COR-Nieuws is ook digitaal te verkrijgen, in plaats van óf naast de papieren versie. De digitale versie is te vinden op de website van de KNR www.knr.nl op de pagina van de commissie COR. U kunt ook een verzoek sturen om de nieuwsbrief digitaal te ontvangen op uw e-mailadres. Stuur daarvoor een berichtje naar cor@knr.nl.

Het COR-Nieuws is samengesteld door Karin Bos stafmedewerkster binnen de KNR. De lay-out en opmaak zijn verzorgd door Anouschka Vente. Secretaresse.